

**VÝZVA K PŘEDLOŽENÍ FAKTICKÝCH PODKLADŮ
PRO POSOUZENÍ DOPADŮ**

NÁZEV INICIATIVY		Rámec EU pro energetickou bezpečnost (revize)
PŘÍSLUŠNÉ GR (ODPOVĚDNÉ ODDĚLENÍ)		GR ENER, F4
PRAVDĚPODOBNÝ INICIATIVY	DRUH	Návrh nařízení
PŘEDBĚŽNÝ HARMONOGRAM		Vydání návrhu Komisí je plánováno na první polovinu roku 2026.
DALŠÍ INFORMACE		Energetická bezpečnost
<i>Tento dokument slouží pouze k informačním účelům. Nepředjímá konečné rozhodnutí Komise o tom, zda tato iniciativa bude pokračovat, ani o jejím konečném obsahu. Všechny prvky iniciativy popsané v tomto dokumentu, včetně harmonogramu, se mohou změnit.</i>		

A. Politické souvislosti, vymezení problému a kontrola subsidiarity**Politické souvislosti**

Základem energetické bezpečnosti jsou dobře fungující, dobře propojené a účinné trhy s energií, které umožňují, aby byla energie dopravována tam, kde je jí nejvíce třeba. Závislost EU na dovozu fosilních paliv znamená, že energetická bezpečnost má také silný geopolitický rozměr. S cílem dále posílit energetickou bezpečnost vytvořila EU komplexní strukturu, která zahrnuje opatření k **zajištění bezpečnosti dodávek plynu a rizikové připravenosti v oblasti elektřiny**.

V letech 2021–2023 EU čelila jedné z nejhorších **energetických krizí** od ropných krizí v 70. letech 20. století, zejména v důsledku ruské invaze na Ukrajinu v únoru 2022 a ruského zneužívání evropských dodávek energie jakožto zbraně. Energetická bezpečnost je rovněž dotčena novými hybridními hrozbami pro kritickou energetickou infrastrukturu EU, zejména podmořské elektrické kabely a potrubí. **Přechod energetiky** k dekarbonizovanému a více elektrifikovanému energetickému systému navíc přináší nové příležitosti a výzvy pro energetickou bezpečnost EU.

Z tohoto důvodu **Komise obdržela** v roce 2024 od Evropské rady ¹, Rady ² a tří bývalých předsedů vlád EU ³ **výzvy k přijetí opatření ohledně přezkumu legislativního rámce EU pro energetickou bezpečnost**. Jako první krok v rámci tohoto přezkumu provedla Komise **kontrolu účelnosti**, aby zhodnotila dosavadní fungování nařízení o bezpečnosti dodávek plynu a nařízení o rizikové připravenosti v odvětví elektřiny ⁴. Komise mezitím zveřejnila plán **REPowerEU** ⁵, jehož cílem je zajistit úplnou energetickou nezávislost EU na Rusku a ukončit dodávky energie z Ruska.

Energetická bezpečnost je naprosto nezbytná pro hospodářskou **konkurenceschopnost**. **Dohoda o čistém průmyslu** upozorňuje na to, že konkurenceschopnost průmyslu a dekarbonizace jsou z bezpečnostního hlediska nutností. **Akční plán pro cenově dostupnou energii a evropská Strategie unie připravenosti** zdůrazňují potřebu

¹ Závěry Evropské rady, 22. března 2024, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7-2024-INIT/cs/pdf>

² Závěry Rady o pokroku v oblasti udržitelné infrastruktury elektrických sítí, 30. května 2024, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10459-2024-INIT/cs/pdf>

³ Erico Letta, *Much more than a market* (Mnohem více než jen trh), duben 2024, <https://www.consilium.europa.eu/media/nv3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>; Mario Draghi, *The future of European competitiveness* (Budoucnost evropské konkurenceschopnosti), září 2024, https://commission.europa.eu/document/download/97e481fd-2dc3-412d-be4c-f152a8232961_en; am Sauli Niinistö, *Safe Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness* (Společně bezpečněji – Posílení civilní a vojenské připravenosti a pohotovosti Evropy), říjen 2024, https://commission.europa.eu/document/download/5bb2881f-9e29-42f2-8b77-8739b19d047c_en?filename=2024_Niinisto-report_Book_VF.pdf

⁴ Zatím nepřijato.

⁵ COM(2025) 440 final/2.

přezkoumat regulační rámec, aby se zvýšila odolnost energetického systému EU vůči geopolitickému napětí, kybernetickým útokům, záměrným útokům a extrémním povětrnostním událostem, které ohrožují bezpečnost.
Problém, který má iniciativa řešit
Na základě předběžných zjištění z kontroly účelnosti je hlavním problémem, který má iniciativa řešit, zajištění dostatečné bezpečnosti a odolnosti energetického systému EU vůči novým a složitějším vznikajícím výzvám. Iniciativa bude rovněž vycházet ze zkušeností získaných z i) pravidelného provádění rámce od jeho přijetí a ii) energetické krize v letech 2021–2023, která ukázala, že v současném rámci upravujícím bezpečnost dodávek existují zřejmé nedostatky a prvky, které vyžadují zlepšení. Pokračující válka Ruska proti Ukrajině přináší také důležitá ponaučení týkající se decentralizace a pasivní ochrany a také skladování náhradních dílů a opravárenských kapacit. Transformace energetiky, nový společenský rozvoj a vyvíjející se geopolitické prostředí s nově vznikajícími hrozbami dále zdůrazňují potřebu přezkoumat regulační rámec, aby byla zajištěna energetická bezpečnost budoucího energetického systému. Revize rámce EU pro energetickou bezpečnost je odůvodněna níže uvedenými úvahami, které byly podloženy zejména předběžnými zjištěními z kontroly účelnosti. • Nedostatečná provozní připravenost, zejména pokud jde o opatření pro případ mimořádných událostí. Kontrola účelnosti zjistila, že rámec není dostatečný pro to, aby se EU připravila na velké výkyvy v dodávkách. Dobrým příkladem je skutečnost, že v boji proti energetické krizi způsobené ruskou invazí na Ukrajinu bylo nutné přijmout další mimořádná opatření. • Výrazně nedostatečná meziodvětvová interakce. Rámce upravující bezpečnost dodávek plynu a elektřiny často fungují izolovaně. Nejsou brány v úvahu možné efekty přelévání a konečným výsledkem je potenciálně slabší ochrana konečných spotřebitelů. Úzká interakce mezi odvětvím plynu a elektřiny se projevila během energetické krize v letech 2021–2023. • Přechod energetiky na dekarbonizovaný energetický systém bude charakterizován nárůstem elektrifikace, ale i rozšířením obnovitelných zdrojů energie a nástupem nových nosičů, jako je vodík z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkový vodík. Naopak poptávka po zemním plynu klesne, a to zejména pro účely vytápění a chlazení. Rámec energetické bezpečnosti v současné době není pro tuto zásadní transformaci systému vhodný. • Omezené přeshraniční zohlednění oslabuje kolektivní připravenost EU na otřesy i její schopnost reagovat na případnou krizi. Členské státy ve značné míře nadále vymezují své vnitrostátní politiky energetické bezpečnosti izolovaně, přestože vnitřní trh s energií v EU je stále více propojený a integrovaný. • Integritu kritických energetických subjektů ohrožují nové mnohostranné hrozby, a to i ze strany subjektů ze třetích zemí (např. dodavatelů zařízení pro čisté technologie nebo investorů v energetickém odvětví v EU)⁶. Závažnost dopadů na kritickou energetickou infrastrukturu a spotřebu energie souvisejících s klimatem se již zvyšuje, ale tyto dopady nejsou v současném rámci plně řešeny. Kromě toho je třeba dále zmírňovat rostoucí rizika kybernetických a fyzických útoků na energetickou infrastrukturu prostřednictvím úplného provádění současných rámců a dalších odvětvových předpisů, které by řešily specifika energetického odvětví. • Přetrvávající závislosti v energetické oblasti ohrožují energetickou bezpečnost EU, a to navzdory aktivním politikám diverzifikace v posledních letech (např. AggregateEU). V souvislosti s geopolitickou nestabilitou vznikají nová rizika, jako například narušení dodavatelského řetězce v případě kritických surovin, technologií a nosičů energie, které jsou nezbytné pro proces transformace na klimatickou neutralitu.
Základ pro opatření na úrovni EU (právní základ a kontrola subsidiarity)
Právním základem navrhované revize právních předpisů je čl. 194 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. V čl. 194 odst. 1 se výslovně uvádí, že politika EU v oblasti energetiky má v duchu solidarity mezi členskými státy za cíl: zajistit fungování trhu s energií, zajistit bezpečnost dodávek energie v EU, podporovat energetickou účinnost a úspory energie, rozvíjet nové a obnovitelné zdroje energie a podporovat propojení energetických sítí. Toto opatření na úrovni EU zajistí dodržování zásady subsidiarity podle čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii. Navrhovaných cílů revize nelze uspokojivě dosáhnout na úrovni členských států a EU je v lepším postavení, aby koordinovaně přijala opatření k zajištění bezpečnosti dodávek energie. Jak se ukázalo v letech 2021–2023, energetické krize mají přeshraniční dopady, které je třeba řešit na stále více propojeném energetickém trhu EU společnými silami. Riziko přerušení nebo výpadků se rovněž neomezuje na hranice jednotlivých států a může se přímo či nepřímo týkat několika členských států.
B. Cíle a zvažovaná opatření

⁶ COM(2024) 91 final.

Cílem této iniciativy je **zvýšit připravenost, bezpečnost a odolnost** energetického systému EU vůči současným i budoucím energetickým krizím. **Cílem** je mimo jiné zvýšit funkčnost rámce (zejména v době krizí), zajistit meziodvětvovou interakci a přeshraniční spolupráci, řešit vznikající hrozby pro energetickou bezpečnost a zajistit diverzifikaci dodávek energie.

Základním scénářem, na jehož základě se posuzují možnosti politiky, je současný rámec (zejména nařízení o bezpečnosti dodávek plynu a nařízení o rizikové připravenosti v odvětví elektřiny) a další stávající politiky EU, které mají dopad na energetickou bezpečnost (např. směrnice o držení ropných zásob, směrnice o odolnosti kritických subjektů, směrnice o bezpečnosti sítí a informačních systémů², evropský akt o kritických surovinách a akt o průmyslu pro nulové čisté emise). Vezme rovněž v potaz aktuálnější politický vývoj, například Kompas konkurenceschopnosti, Dohodu o čistém průmyslu a plán REPowerEU. Jako východisko pro vývoj energetického systému mohou sloužit scénáře vypracované pro Středisko pro sledování technologií čisté energie (CETO) a posouzení dopadů plánu cílů v oblasti klimatu do roku 2040, které provedla Komise. S cílem zohlednit širší rozpětí předpokládaných trajektorií poptávky budou použity citlivé ukazatele, jako jsou předpoklady ohledně poptávky založené na rozsahu (včetně potřeb v oblasti vytápění a chlazení a dopadů elektrifikace).

V této fázi byly zjištěny tyto hlavní oblasti činnosti: 1) ochrana spotřebitele, 2) standard pro skladování a dodávky, 3) standardy pro infrastrukturu, 4) posouzení rizik, 5) plány, 6) diverzifikace, 7) odolnost kritických subjektů, 8) monitorování a transparentnost, 9) krizové řízení a 10) solidarita.

Každé z těchto témat bude posouzeno v rámci čtyř zastřešujících možností politiky. Všechny možnosti politiky na sebe navazují (a to případně včetně opatření v rámci předchozí možnosti politiky):

- **Možnost politiky č. 1: „Inteligentní zjednodušení“.** Tato možnost by se zaměřila na to, jaká stávající ustanovení by mohla být **zrušena nebo spojena**, aby se zajistilo jednodušší provádění. Posoudila by také možnosti zjednodušení stávajícího rámce energetické bezpečnosti a horizontálních právních předpisů týkajících se kybernetické bezpečnosti, odolnosti kritických subjektů a odolných dodavatelských řetězců. To by mohlo zahrnovat sjednocení krizových úrovní mezi odvětvím plynu a elektřiny⁷, aby v odvětví plynu i elektřiny existovaly tři krizové úrovně.
- **Možnost politiky č. 2: „Cílené posílení“.** Tato možnost by vedle **zjednodušujících opatření uvedených v možnosti politiky č. 1** zavedla **další ustanovení**. Tato ustanovení by řešila nové výzvy v oblasti krizí souvisejících se změnou klimatu, kybernetické bezpečnosti, útoků na kritickou infrastrukturu a nových geopolitických výzev. To by mohlo zahrnovat vytvoření krizové úrovně „varování v EU“ jak v rámci upravujícím bezpečnost dodávek elektřiny, tak v rámci upravujícím bezpečnost dodávek plynu.
- **Možnost politiky č. 3: „Meziodvětvová transformace“.** Tato možnost navazuje na možnost politiky č. 2, ale vytvořila by jediné nařízení, které by se vztahovalo na elektřinu, zemní plyn a další nosiče energie (např. vodík). Byla by rozšířena jeho oblast působnosti, aby bylo možné lépe zapojit subjekty na straně poptávky i decentralizované subjekty. Mohlo by například zahrnovat meziodvětvové krizové úrovně na úrovni členských států a na úrovni EU.
- **Možnost politiky č. 4: „Opatření řízené na úrovni EU“.** Tato možnost by vedla k **centralizovanějšímu řízení, správě a monitorování** rámce energetické bezpečnosti na úrovni EU.

C. Pravděpodobné dopady

Politika energetické bezpečnosti funguje jako forma pojištění proti událostem s nízkou pravděpodobností, ale velkým dopadem. Připravuje se na situace, kdy trhy již nejsou schopny fungovat, a znovu je během nich nastartovává. Je proto koncipována tak, aby se minimalizovalo narušení běžného fungování trhů s energií. Politiku energetické bezpečnosti bude třeba přizpůsobit i změnám v energetickém systému.

Díky této iniciativě bude energetický systém EU bezpečnější, čímž se stabilizují ceny energie na trzích EU, což je zásadní faktor určující hospodářskou konkurenceschopnost EU. Jak je zdůrazněno v akčním plánu pro cenově dostupnou energii, stabilní dodávky energie mají zásadní význam pro ekonomickou odolnost, zachování přístupu k cenově dostupné energii a zamezení extrémní volatilitě cen⁸. Je však také důležité zajistit spravedlivou rovnováhu mezi náklady a přínosy, aby se předešlo nákladným situacím „přepojištění“.

Cílem této iniciativy je konkrétně lepší ochrana občanů, malých a středních podniků a základních sociálních služeb před přerušením dodávek energie. Zjednodušení požadavků na podávání zpráv by mělo rovněž snížit administrativní zátěž, zejména pro orgány veřejné správy a provozovatele přenosových soustav. Tato iniciativa se rovněž pokusí vytvořit posílené a operativnější správní struktury s cílem zajistit dobrou spolupráci mezi různými subjekty odpovědnými za energetickou bezpečnost v EU.

⁷ V současné době existují dvě krizové úrovně v odvětví elektřiny a tři v odvětví plynu.

⁸ COM(2025) 79 final.

Tato iniciativa rovněž přispěje k dosažení cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje (cíle udržitelného rozvoje) (zejména k cíli udržitelného rozvoje 7: „Zajistit přístup k cenově dostupným, spolehlivým, udržitelným a moderním zdrojům energie pro všechny“) tím, že se EU stane méně zranitelnou vůči přerušení dodávek energie a že přispěje k bezpečnosti transformace energetiky. To by rovněž přispělo k dosažení cíle udržitelného rozvoje 13: „Přijmout bezodkladná opatření na boj se změnou klimatu a zvládání jejích dopadů“, zejména cíle 13.1, a to zvýšením připravenosti energetického systému EU reagovat na nebezpečí související se změnou klimatu.

D. Nástroje zlepšování právní úpravy	
Posouzení dopadů	
Souběžně s touto výzvou k předkládání faktických podkladů probíhá posouzení dopadů, které má podpořit přípravu legislativního návrhu. Posouzení dopadů posoudí různé možnosti politiky a jejich pravděpodobné dopady. Posouzení dopadů bude provedeno v souladu s pokyny Komise pro zlepšování právní úpravy ⁹ a bude přezkoumáno Výborem pro kontrolu regulace.	
Konzultační strategie	
Cílem konzultace je lépe porozumět názorům zúčastněných stran na budoucí možnosti politiky, které jsou zvažovány pro budoucí rámec energetické bezpečnosti EU.	
Občané a zúčastněné strany mohou poskytnout zpětnou vazbu k této výzvě k předložení faktických podkladů a vyjádřit obecné názory na aspekty energetické bezpečnosti.	
Komise bude konzultovat cíleně, aby mohly zúčastněné strany s hlubšími a technickými znalostmi sdílet své názory a podpořit návrh a posouzení možností politiky. Cílené konzultační činnosti zahrnují i) setkání se skupinami odborníků, ii) zvláštní body programu na evropských regulačních fórech vyhrazené pro diskuse s různými druhy zúčastněných stran, iii) zasedání pořádané společně s NATO v rámci Evropského týdne udržitelné energie (10. června 2025) na téma „Energetická transformace – řešení vznikajících hrozeb a zajištění odolnosti“ a iv) pracovní setkání v Bruselu (září 2025), na kterém budou se zúčastněnými stranami projednány možnosti politiky energetické bezpečnosti.	
Proč se konzultace koná?	
Nepoužije se	
Cílová skupina	
Nepoužije se	

⁹ SWD(2021) 305 final.